

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

*CENTRALNE IZBORNE KOMISIJE
ZA 2020. GODINU*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI
CENTRALNE IZBORNE KOMISIJE BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2020. GODINU

Broj: 04-16-1-712/21

Sarajevo, juni 2021. godine

Sadržaj

I	MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA.....	5
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	5
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	7
II	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	9
1.	KRITERIJI	9
2.	REALIZACIJA RANIJIH PREPORUKA	9
3.	SISTEM INTERNIH KONTROLA.....	11
3.1	Funkcionisanje sistema internih kontrola	12
4.	BUDŽET	13
5.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	14
5.1	Pregled rashoda i izdataka iz budžeta	14
5.1.1	<i>Višegodišnja kapitalna ulaganja</i>	15
5.2	Pregled prihoda i primitaka	15
5.3	Bilans stanja	16
5.3.1	<i>Popis sredstava i obaveza</i>	17
6.	ZAPOŠLJAVANJE I STATUS ANGAŽOVANIH OSOBA	18
7.	JAVNE NABAVKE	19
8.	OSTALO	21
8.1	Geoinformacioni sistem (GIS).....	21
8.2	Sudski sporovi	22
9.	KOMENTARI	22
PRILOZI	23

I MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA

Mišljenje nezavisnog revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja, i u vezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Komisija)** koji obuhvataju: bilans stanja na 31.12.2020. godine, pregled prihoda, primitaka i finansiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz budžeta, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, pregled dinamike zapošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće rezerve budžeta, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji Komisije prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31.12.2020. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u paragrafu *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Komisije u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su reviziono dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje¹

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o finansijskim izvještajima, skrećemo pažnju na sljedeće:

- *Način i dinamiku evidentiranja materijala u skladištu u poslovne knjige Komisije (tačka 5.3.1. Izvještaja).*

¹ Paragraf kojim revizor skreće pažnju korisnicima izvještaja na pitanja koja su prezentovana ili objelodanjena u informacijama vezanim za predmet revizije, a koje su, prema revizorovoj profesionalnoj prosudbi, jako važne za razumijevanje takvih informacija od strane korisnika izvještaja; u revizionoj praksi ovaj paragraf se naziva još i "isticanje pitanja".

Odgovornosti rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Komisije je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja na nivou institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonom o finansiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prevare ili greške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji.

Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i da li finansijski izvještaji odražavaju transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Sa rukovodstvom komuniciramo u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U vezi sa revizijom finansijskih izvještaja Komisije za 2020. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Komisije za 2020. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u paragrafu *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Komisije u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na sljedeće:

- *značajno kašnjenje u realizaciji višegodišnjeg kapitalnog ulaganja – Jedinostveni izborni informacioni sistem (tačka 5.1.1. Izvještaja);*
- *geoinformacioni sistem koji je nabavljen 2018. godine, a koji još uvijek nije stavljen u funkciju (tačka 8.1. Izvještaja).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Komisije je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizione dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Komisije, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 14.6.2021. godine

GENERALNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v.r.

**ZAMJENIK
GENERALNOG REVIZORA**

Jasmin Pilica, v.r.

**ZAMJENIK
GENERALNOG REVIZORA**

Ranko Krsman, v.r.

II IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju uporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za ocjenu usklađenosti sa zakonima i drugim propisima korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2020. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavkama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o finansiranju institucija BiH
- Izborni zakon Bosne i Hercegovine
- Zakon o finansiranju političkih stranaka

2. REALIZACIJA RANIJIH PREPORUKA

Ured za reviziju izvršio je finansijsku reviziju Komisije za 2019. godinu, sačinio Izvještaj o finansijskoj reviziji i dao pozitivno mišljenje na finansijske izvještaje i pozitivno mišljenje o usklađenosti sa skretanjem pažnje na značajno kašnjenje u realizaciji višegodišnjeg kapitalnog ulaganja – Jedinostveni izborni informacioni sistem, postupak odobravanja neplaćenog odsustva državnim službenicima i na nestavljanje u funkciju geoinformacionog sistema koji je nabavljen 2018. godine.

U Izvještaju o obavljenoj finansijskoj reviziji Komisije za 2019. godinu date su preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti. Komisija je postupila u skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija BiH i obavijestila nas o preduzetim aktivnostima na realizaciji datih preporuka u cilju prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u Izvještaju o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2019. godinu.

Komisija je sačinila akcioni plan za realizaciju preporuka datih u Izvještaju o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2019. godinu kojim je definisala dogovorene mjere i odgovorno lice za realizaciju date preporuke, kao i rok za realizaciju.

Uvidom u preduzete aktivnosti, dajemo osvrt na realizaciju preporuka datih u Izvještaju za 2019. godinu, kao i preporuka koje su date u Izvještaju za 2018. godinu, a čiju ocjenu nismo mogli izvršiti u prethodnoj godini, jer je realizacija preporuka vezana za proces provođenja izbornih aktivnosti:

Rb.	Ocjena realizacije preporuke*	Realizovana	Realizacija u toku	Nerealizovana
I	Preporuke iz 2019. godine			
1.	Komisija je, po dostavljanju dokumenata od strane Jedinice interne revizije, potpisala strateški i godišnji plan rada Jedinice interne revizije za aktuelni period.	●		
2.	Osigurana je sinhronizovana kontrola upotrebe službenih fiksnih telefona. Vršiti se kontrola usklađenosti potrošnje evidentirane u internim izvještajima sistema sa potrošnjom koju fakturiše telekom operater.	●		
3.	Namjenski odobrena sredstava za višegodišnji kapitalni projekat „Jedinstveni izborni informacijski sistem“ nisu realizovana ni u 2020. godini.			●
4.	Skladišne evidencije su u 2020. godini unaprijeđene, izvršena je nadogradnja postojećeg programa, međutim knjigovodstveno evidentiranje kretanja materijala nije pouzdano.		●	
5.	Preduzete su aktivnosti na unapređenju sistema materijalnog knjigovodstva, izvršena je nadogradnja postojećeg sistema te osigurani uslovi za pravilno evidentiranje povrata materijala u skladište.	●		
7.	Komisija je za revidirane postupke javnih nabavki jasno definisala planiranu vrijednost nabavke, i druge parametre bitne za informisanost potencijalnih ponuđača.	●		
8.	Za nabavke koje su provođene u 2020. godini Komisija je osigurala preduslove za realizaciju i provođenje zaključenih ugovora.	●		
II	Preporuke iz ranijih godina			
9.	Sistem internih kontrola koji se odnosi na specifičnosti u godini provođenja izbora je unaprijeđen, prijem robe se vrši komisijski uz sačinjavanje zapisnika.	●		
10.	U cilju jačanja sistema internih kontrola nad upravljanjem izbornim materijalom, Komisija je imenovala timove za praćenje i nadzor nad upotrebom papira sa vodenim žigom, međutim i dalje su prisutne značajne zalihe papira sa vodenim žigom koji se godinama kumulira u skladištu.		●	
11.	Komisija nije preduzimala aktivnosti na sagledavanju svih potencijalnih rizika, koji mogu uticati na sistem provođenja izbora sa aspekta javnih nabavki.			●
12.	Komisija je izvršila samo analizu nabavke usluge štampanja i pakovanja glasačkih listića, dok za ostale postupke javnih nabavki u kojima se dobavljači ponavljaju iz godine u godinu analize nisu rađene. Uočeno je da su			●

Rb.	Ocjena realizacije preporuke*	Realizovana	Realizacija u toku	Nerealizovana
	se izabrani dobavljači i u ovoj izornoj godini ponavljali.			
13.	Preduzimane su radnje kojima se osiguravaju uslovi za praćenje odredbi zaključenog ugovora, međutim u pojedinim slučajevima i dalje se fakturisanje izvršene usluge ne vrši po svim aspektima u skladu sa dostavljenom ponudom, što otežava mogućnost pouzdanog praćenja zaključenih ugovora.		●	

S obzirom na to da Komisija u 2020. godini nije odobrvala korištenje neplaćenog odsustva, odnosno nije donosila rješenja o neplaćenom odsustvu, ocjenu realizacije preporuke kojom je Komisiji preporučeno da se prilikom donošenja rješenja vodi računa da se funkcionisanje institucije ne dovodi u pitanje i da se osiguraju neophodni dokazi u skladu sa važećim propisima, nije moguće ocijeniti.

3. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Komisija je odgovorna za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Izbornim zakonom BiH² definisano je da se Komisija sastoji od sedam članova koje imenuje Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH na period od sedam godina. Administrativno-tehničke i stručne poslove za Komisiju obavlja Sekretarijat kojeg osniva Komisija. Organizaciona struktura Sekretarijata uspostavljena je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Sekretarijata na koji je Vijeće ministara BiH dalo saglasnost 2014. godine, a koji je mijenjan i dopunjavao u 2015. godini. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Sekretarijata Komisije uređen je način rada i rukovođenja, te opis radnih mjesta državnih službenika i zaposlenika. Sekretarijatom rukovodi generalni sekretar sa statusom rukovodećeg državnog službenika – sekretara. Rad u Sekretarijatu je organizovan uspostavljanjem pet osnovnih organizacionih jedinica. Sistematizovana su radna mjesta za 74 izvršilaca, a navedeni broj ne uključuje članove Komisije koje imenuje Parlamentarna skupština BiH.

S obzirom na to da je mandatni period za pet članova Komisije istekao ranije, za dva člana u septembru 2018. godine, za tri u novembru 2019. godine, Parlamentarna skupština BiH je četiri člana Komisije imenovala u martu³ 2020. godine, dok je jednog člana Komisije imenovala u maju⁴ 2020. godine. Odlukama o izboru i stupanju na dužnost i prestanku dužnosti članovima Komisije izvršeno je imenovanje članova Komisije i prestanak dužnosti članovima zbog isteka mandata. U skladu sa Izbornim zakonom, članovi Komisije su imenovani na sedam godina.

Sistem finansijskog upravljanja i kontrole je u januaru 2020. godine implementiran u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH⁵, Priručnikom za finansijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH. Komisija je, na sjednici održanoj 21.1.2020. godine, donijela Odluku o usvajanju mapa poslovnih procesa i

² Službeni glasnik BiH, br: 23/01, 7/02, 9/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/95, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16

³ Službeni glasnik BiH, broj 18/20

⁴ Službeni glasnik BiH, broj 29/20

⁵ Službeni glasnik BiH, br: 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

utvrđivanju registra rizika i plana kontrola rizika. Utvrđeni su ciljevi, izvršena je procjena rizika ispunjavanja ciljeva sa aspekta procjene uticaja rizika, kao i sa aspekta vjerovatnoće nastanka rizika. Sačinjen je popis i izvršeno mapiranje poslovnih procesa, utvrđen i procijenjen rizik te izrađen registar rizika. U junu i septembru 2020. godine je izvršena dopuna registra poslovnih procesa i registra rizika. Komisija je popunila obrazac Godišnjeg izvještaja o finansijskom upravljanju i kontroli za 2020. godinu i blagovremeno dostavila Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva finansija i trezora BiH.

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH⁶ i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH⁷, internu reviziju u Komisiji obavlja Jedinica interne revizije Parlamentarne skupštine BiH. Godišnjim planom rada interne revizije za 2020. godinu, kao i Strateškim planom interne revizije za period 2020-2022. godina, Jedinica interne revizije Komisije definisala je obavljanje naknadne revizije po Izvještaju o internom revizorskom pregledu sistema planiranja i izvršenja budžeta koji je sačinjen po planu za 2019. godinu. U skladu sa planom, Izvještaj o obavljenoj naknadnoj reviziji Komisiji je dostavljen u novembru. Analizirajući sačinjeni izvještaj može se konstatovati da je interna revizija ocijenila da su realizovane tri od ukupno četiri date preporuke. Tačnije, kao nerealizovana ocijenjena je preporuka kojom je istaknuta potreba unapređenja interne aplikacije – kazne Komisije, u cilju osiguranja potpunih i tačnih podataka o ostvarenim prihodima, a što bi predstavljalo osnovu za komparaciju sa podacima u Glavnoj knjizi trezora.

3.1 Funkcionisanje sistema internih kontrola

Postupcima revizije uočili smo slabosti u funkcionisanju internih kontrola u Komisiji koje se odnose na: priznavanje manjka osnovnih sredstava, knjigovodstveno evidentiranje i stvaranje preduslova za realizaciju zaključenih ugovora.

Komisija je tokom godine dva puta, u martu i maju 2020. godine, izvršila rashodovanje stalnih sredstava (prenosivih računara i tableta) ukupne nabavne vrijednosti 12.282 KM, a sadašnje vrijednosti 1.628 KM, a po osnovu manjka koji je utvrđen u toku razduženja, kod primopredaje dužnosti članova Komisije. Kao razlog manjka navodi se da je Komisija usmeno obaviještena da su predmetna sredstva ranije izgubljena, bez da je sačinjena službena zabilješka o nastalom događaju. Komisija nije provodila procedure utvrđivanja pod kojim okolnostima je navedeni manjak nastao i koji su razlozi istoga, već je na osnovu date izjave korisnika sredstava da su ova sredstva izgubljena, korisnike teretila samo za sadašnju vrijednost stalnih sredstava. Naplata 1.628 KM izvršena je obustavom plaće od odgovornih lica, koji su za to prethodno dali saglasnost.

PREPORUKA 1

Potrebno je definisati način postupanja zaposlenih u slučajevima gubitka ili otuđenja stalnih sredstava Komisije te osigurati da se blagovremeno preduzmu sve potrebne radnje kako na utvrđivanju odgovornosti, tako i na evidentiranju poslovnih promjena koje nastanu po ovim okolnostima.

Također, uočeno je da se knjigovodstveno evidentiranje nabavke materijala za provođenje izbora ne vrši blagovremeno i pouzdano. Komisija vrši nabavku usluga štampanja i pakovanja glasačkih listića, ali izabrani dobavljač za ove potrebe vrši nabavku materijala (papira sa vodenim žigom, kutija, koverata...), koji se u skladu sa Terminskim planom distribucije

⁶ Službeni glasnik BiH, broj 27/08 i 32/12

⁷ Službeni glasnik BiH, broj 59/19

dostavlja na izborna mjesta, dok se neutrošeni materijal vraća u centralno skladište Komisije. Povrat materijala se prilikom ulaska u skladište evidentira u skladišnu evidenciju. S obzirom na to da se nabavka glasačkih listića i ostalog materijala za provođenje izbornog procesa knjigovodstveno iz Glavne knjige odmah isknjižava, navedeno ne osigurava pouzdane knjigovodstvene evidencije i na kraju godine zahtijeva provođenje knjigovodstvenog usklađivanja.

PREPORUKA 2

S obzirom na to da se radi o specifičnoj nabavci sredstava potrebnih za provođenje izbornog procesa i da se nabavka papira sa vodenim žigom namjenski provodi za potrebe Komisije, potrebno je osigurati pouzdano evidentiranje kretanja ovih sredstava.

Uvidom u dostavljenu fakturu za usluge štampanja i pakovanja glasačkih listića za Lokalne izbore 2020. godine, uočena su manje značajna odstupanja između fakturisanih i ugovorenih količina po određenim stavkama. Prema izjavama odgovornih osoba, razlog za to je značajno povećanje prijavljenog broja glasača putem pošte u odnosu na prošle izbore, kao i glasanje lica u izolaciji, koji su zbog epidemioloških mjera tu obavezu obavljali u svojim domovima. Ukupna vrijednost okvirnog sporazuma nije prekoračena. Međutim, jedinica mjere za robu koja se isporučivala po ovom ugovoru u svim pratećim dokumentima nije izražena isto. Tako je, na primjer, na ispostavljenoj fakturi za nabavku papira sa vodenim žigom jedinica mjere komad, a na ostalim dokumentima arak, za nabavku kutija za pakovanje jedinica mjere na fakturi je komad, a u specifikaciji jedinica mjere je kutija. Također, procesom revizije uočeno je da fakturisanje dijela troškova izvršenih usluga za štampanja izbornog materijala nije prezentovano u skladu sa odredbama zaključenog ugovora. Fakturisanje usluga je izvršeno zbirno za sve usluge, bez iskazivanja pojedinačnih vrijednosti kako je to definisano zaključenim ugovorom. Pored toga, procesom revizije uočeno je da Komisija nije u potpunosti osigurala pouzdan sistem provjere računске ispravnosti prispjelih ponuda. U postupku nabavke usluga štampanja i pakovanja izbornog materijala za Lokalne izbore 2020. godine, uočeno je da je, po zahtjevu Komisije, izvršena, uz dobijenu saglasnost ponuđača, ispravka računске greške koja realno nije ni postojala. Tačnije, Komisija nije sa dužnom pažnjom pristupila računskoj provjeri jediničnih cijena, što je uticalo na pogrešno iskazivanje ukupne vrijednosti ponude. Navedeno je dovelo do nemogućnosti pouzdanog praćenja realizacije ugovora, po pojedinačnim stavkama.

PREPORUKA 3

Komisija je dužna da osigura da se pouzdano mogu pratiti odredbe zaključenih ugovora, posebno u dijelu finansijske realizacije.

4. BUDŽET

Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2020. godinu⁸, Komisiji su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 7.256.000 KM. Značajno povećanje odobrenih sredstava u vrijednosti od 4.183.000 KM u odnosu na prethodnu godinu je zbog provođenja lokalnih izbora. U cilju sistematičnijeg praćenja utroška sredstava po nosiocu troška, otvoreni su subanalitički kodovi (opća potrošnja i Lokalni izbori 2020.). Od ukupno odobrenih sredstava za opću potrošnju planirana su sredstva u vrijednosti od 3.029.000 KM, a za Lokalne izbore 2020. sredstva u iznosu 4.227.000 KM.

⁸ Službeni glasnik BiH, broj 46/20

Pored sredstava odobrenih Zakonom o budžetu za 2020. godini, Komisija je raspolagala i sa sredstvima odobrenim na ime višegodišnjeg kapitalnog projekta „Jedinstveni izborni informacijski sistem u BiH“, koja su kao namjenska sredstva prenesena iz prethodne godine (33.407KM) i doniranih sredstava (81.363 KM).

U konačnici, Komisija je u 2020. godini raspolagala sa sredstvima u ukupnom iznosu od 7.370.769 KM.

Ukupno izvršenje budžeta za 2020. godinu iznosilo je 6.790.994KM.

Komisija se, u skladu sa procedurama o prestrukturisanju rashoda budžetskih korisnika za 2020. godinu, krajem decembra obratila zahtjevom Ministarstvu finansija i trezora BiH za prestrukturisanje sredstava navodeći da im značajna sredstva nedostaju na poziciji izdataka za telefonske i poštanske usluge, jer nisu mogli pouzdano planirati potrebna sredstva za slanje međunarodnih poštanskih pošiljki sa izbornim materijalom za birače koji glasaju putem pošte iz inostranstva. Odlukom Ministarstva finansija i trezora odobrena je izmjena strukture rashoda unutar odobrenog budžeta u ukupnom iznosu od 469.000 KM. Povećana su raspoloživa sredstva na ekonomskim kategorijama izdataka za telefonske i poštanske usluge (294.000 KM), ugovorene i druge posebne usluge (123.000 KM), izdaci za energiju i druge komunalne usluge (23.000 KM), unajmljivanje imovine i opreme (22.000 KM) i tekuće održavanje (7.000 KM), a umanjena su raspoloživa sredstva na poziciji nabavka materijala (386.000 KM), putni troškovi (73.000 KM) i usluge prevoza i goriva (10.000 KM).

S obzirom na to da se institucija prva dva kvartala finansirala u skladu sa odlukama o privremenom finansiranju te da do polovine godine nisu bila raspoloživa sredstva za Lokalne izbore 2020. godine, navedeno se reflektovalo na planirane aktivnosti u vezi provođenja lokalnih izbora. Pojedine aktivnosti, koje su zahtjevom za budžet prvobitno bile planirane početkom godine su prolongirane i njihova realizacija je krenula sa zakašnjenjem (zapošljavanje na određeno vrijeme, postupci nabavki i sl.).

5. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Komisija je sačinila Godišnji finansijski izvještaj za 2020. godinu i dostavila ga nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku.

Analizom bilješki uz finansijske izvještaje može se konstatovati da je Komisija, poštujući Pravilnik o finansijskom izvještavanju, sačinila zabilješku bilansnih pozicija uz bilans stanja, kao i detaljno obrazloženje izvršenja budžeta po svim budžetskim pozicijama i po programima posebne namjene. Analiza izvršenja budžeta je izvršena i obrazložena po projektnim kodovima, opća potrošnja i programi posebnih namjena.

5.1 Pregled rashoda i izdataka iz budžeta

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama, u periodu od 1.1. do 31.12.2020. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 6.790.994 KM,

Značajni rashodi iz budžeta odnose se na: bruto plaće i naknade iz plaća (2.444.698 KM), ugovorene usluge (1.163.012 KM), izdatke za telefonske i poštanske usluge (1.080.212 KM) te nabavku materijala (1.046.443 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz budžeta prikazan je u Tabeli I u prilogu Izvještaja.

5.1.1 Višegodišnja kapitalna ulaganja

Komisija je u 2020. godini raspolagala sa 33.400 KM na ime višegodišnjeg kapitalnog projekta - Jedinstveni izborni informacijski sistem BiH (JIIS). Za realizaciju ovog projekta odobrena su sredstva u ukupnoj vrijednosti od 3.255.147 KM koji je odobren za period 2010-2012. godine. I poslije deset godina od odobravanja sredstava za realizaciju ovog projekta, isti nije okončan. Krajem 2019. godine zaključen je ugovor za izradu softvera za vođenje izborne administracije u iznosu od 19.773 KM čiji je rok realizacije od šest mjeseci aneksom produžen do 19.7.2020. godine.

I poslije deset godina od odobravanja sredstava za realizaciju projekta Jedinstveni izborni informacijski sistem BiH, isti nije okončan.

Početkom 2020. godine zaključen je ugovor za nadogradnju softvera za vođenje Centralnog biračkog spiska u vrijednosti od 12.987 KM, čiji je rok realizacije od tri mjeseca aneksima

produžen do 21.7.2020. godine. Testiranja izrađenog softvera obavljena u drugoj polovini 2020. godine su za rezultat imala uočavanje nedostataka u funkcionisanju izrađenog softvera i prolongiranje roka za implementaciju. Na to su u određenoj mjeri uticale otežavajuće okolnosti izazvane epidemijom koronavirusa, zbog čega su i potpisivani aneksi ugovora, kao i činjenica da su u toku bile pripreme za održavanje Lokalnih izbora 2020. godine. Procesom revizije konstatovano je da je dobavljač, za izrade oba softvera, više puta tražio produženje roka za realizaciju ugovora, a Komisija je odgađala testni period softvera i produžavala rok za implementaciju. U januaru 2021. godine, Komisija je obavijestila dobavljača i dala mu dodatni rok do 1.2.2021. godine za ispunjenje obaveze i doradu softvera, navodeći da će, ukoliko ni u naknadno ostavljenom roku ne ispunio svoju obavezu, raskinuti ugovor prostom izjavom, a u skladu sa odredbom Zakona o obligacionim odnosima. S obzirom na to da dobavljač u zadatom roku nije ispunio obavezu iz potpisanog ugovora, Komisija je raskinula predmetni ugovor.

Imajući u vidu činjenicu da dobavljač nije ispunio ugovorene obaveze u ugovorenom roku čak ni nakon niza produženja rokova za implementaciju, kao i činjenicu da su ugovorom definisana postupanja u slučaju propusta i neispunjavanja obaveza, nejasno je zašto Komisija ni u jednom trenutku nije pokušala aktivirati ugovorene penale, nego se odlučila na raskid ugovora. Pri tome Komisija kao jedini razlog navodi da dobavljač u razumno datom roku nije ispunio obaveze, ali ne osporava da iste dobavljač može ispuniti i ne uzima u obzir vrijeme i angažman koji su u ove aktivnosti uloženi u proteklih 18 mjeseci. Raskid ugovora, i pored evidentiranih preokračanja definisanih rokova od strane dobavljača, je dodatno usložnio situaciju u pogledu okončanja projekta. Realizacije sredstava po ovom projektu u posljednje dvije godine nije bilo, a neutrošena sredstva (33.400 KM) su prenesena u 2021. godinu.

PREPORUKA 4

Potrebno je da Komisija prilikom realizacije ugovora razmotri i druge ugovorene mehanizme zaštite u slučajevima propusta i neispunjavanja obaveza dobavljača sagledavajući pri tome i rizike koje sa sobom nosi jednostrani raskid ugovora.

5.2 Pregled prihoda i primitaka

Ukupno ostvareni prihodi i primici po ekonomskim kategorijama u periodu od 1.1. do 31.12.2020. godine, iskazani su u iznosu od 286.762 KM, što je za 335.238 KM manje u odnosu na prihode i primitke planirane budžetom za 2020. godinu. Od ukupno ostvarenih prihoda,

173.012 KM su prihodi od novčanih kazni, 81.363 KM prihodi iz tekućih transfera i donacija, a 32.386 KM su prihodi od vlastite djelatnosti. U skladu sa zakonskim odredbama Komisija ostvaruje prihode po izrečenim novčanim kaznama, uplatama taksi za učešće na izborima i naknade od SMS usluge.

Komisija je planirala ostvarenje prihoda u vrijednosti od 443.000 KM na ime uplate taksi za učešće na izborima. Odlukom o visini takse za ovjeru za učešće na Lokalnim izborima 2020. godine, određene su visine naknade za političke stranke i nezavisne kandidate. S obzirom na to da u 2020. godini nisu bile okončane sve aktivnosti po osnovu povrata uplaćenih taksi za ovjeru prijave za učešće na Lokalnim izborima 2020. prihod po ovom osnovu nije evidentiran u ovoj budžetskoj godini. Tačnije, u skladu sa Izbornim zakonom BiH, politički subjekti, za učešće na izborima, uplaćuju taksu, koja im se pri osvajanju mandata vraća. Sistem evidentiranja uplata je uspostavljen na način da se uplata sredstava evidentira na namjenskom podračunu Komisije, na kontu odgođenih prihoda. Uplaćena sredstva se vraćaju samo političkim subjektima koji po provedenim izborima osvoje mandat, dok se preostala sredstva prebacuju na glavni račun Jedinstvenog računa trezora i kao prihod se evidentiraju u Glavnoj knjizi Komisije. Po ovom osnovu Komisiji su uplaćena sredstva u ukupnom iznosu od 888.900 KM. Odluku o povratu uplaćenog novčanog iznosa za takse za ovjeru⁹, Komisija je donijela u februaru 2021. godine. Odlukom je odobren povrat sredstava u ukupnom iznosu od 203.400 KM, dok će se preostali iznos uplaćenih taksi oprihodovati, a u Glavnoj knjizi Komisije biće evidentiran u 2021. godini.

U skladu sa Izbornim zakonom BiH i Zakonom o finansiranju političkih stranaka, Komisija je u 2020. godini evidentirala prihode na osnovu izrečenih novčanih kazni u ukupnom iznosu od 173.012 KM. Navedeni prihodi su ostvareni na osnovu uplata sredstava po izrečenim kaznama u tekućoj godini, ali i po osnovu izrečenih kazni ranijih godina. S obzirom na to da se potraživanja po osnovu novčanih kazni ne evidentiraju u Glavnoj knjizi trezora, Komisija je u cilju praćenja naplate prihoda uspostavila sistem i to na način da je sačinjena interna aplikacija - kazne Komisije - u koju se evidentiraju izrečene kazne. Navedena aplikacija nije u punoj mjeri efikasna, jer ne osigurava generisanje podataka po više osnova, što otežava rad i praćenje naplate prihoda. Prethodne godine je konstatovano da je pokrenuta procedura nadogradnje postojeće aplikacije, ali ista do danas nije okončana. Internim aktom definisani su postupci i procedure evidentiranja, praćenja i kontrole naplate prihoda.

Nadalje, Komisija je u 2020. godini planirala 9.000 KM prihoda od prodaje osnovnih sredstava – motornog vozila. Aktivnosti na realizaciji prodaje vozila nisu provođene u tekućoj godini, tako da planirani prihod nije ostvaren. Međutim, proveden je postupak prodaje bezvrijedne registraturne građe koja se nalazila u skladištu Komisije. Po provedenoj licitaciji ostvaren je prihod od 32.387 KM.

5.3 Bilans stanja

U bilansu stanja na 31.12.2020. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 6.851.641 KM. Ukupne obaveze sa izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 9.385.600 KM. Značajne stavke bilansa stanja odnose se na neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (6.848.580 KM), obaveze prema dobavljačima (2.016.943 KM), zalihe materijala (373.856 KM), obaveze prema zaposlenima (266.435 KM) i kratkoročna razgraničenja (140.163 KM).

Bilans stanja prikazan je u Tabeli II u prilogu Izvještaja.

⁹ Akt Komisije broj: 06-1-07-3-735/18 od 11.12.2018. godine

5.3.1 Popis sredstava i obaveza

Komisija je izvršila popis materijalnih i nematerijalnih stalnih sredstava, sitnog inventara, materijala u skladištu, te potraživanja i obaveza na 31.12.2020. godine. Imenovane komisije su sačinile pojedinačne izvještaje o izvršenom popisu na osnovu kojih je sačinjen Elaborat o izvršenom popisu sredstava, potraživanja i obaveza na dan 31.12.2020. godine koji je usvojilo rukovodstvo Komisije. U Elaboratu je konstatovano da je stvarno stanje sredstava i obaveza u konačnici usklađeno sa knjigovodstvenim stanjem. Popisom stalnih sredstava nije utvrđen manjak niti višak stalnih sredstava. Obračun amortizacije izvršen je pojedinačno po svakom stalnom sredstvu.

Popis materijala u skladištu: Komisija za popis materijala u skladištu je konstatovala da je izvršila popis materijala u skladištu na osnovu skladišne evidencije, popratnih skladišnih dokumenata (otpremnicama, izlaza, izdatnica, povratnica, specifikacija dobavljača), uvidom u skladišni materijal i naturalnim popisom. Stanje materijala u skladištu, na dan popisa, u vanbilansnoj evidenciji i aplikaciji skladišne evidencije iznosilo je 373.856 KM i evidentirano je po nabavnoj vrijednosti. Komisija je utvrdila da ne postoji razlika između stvarnog stanja i stanja evidentiranog u programu skladišnih evidencija. Prema prezentovanim podacima u izvještaju popisne komisije stanje papira sa vodenim žigom formata A1, A2, A2+ i A3 u ukupnoj količini araka, po godinama nabavke je sljedeće: 2004. i 2006. godina - 400.000 araka, 2008. godina - 33.393 araka, 2010. godina - 217.750 araka, 2012. godina - 125.169 araka, 2014. godina - 563.692 araka, 2016. godina - 96.966 araka i 2018. godina - 193.887 araka i 2020. godina - 153.675 araka.

U toku 2020. godine u softveru za materijalno knjigovodstvo evidentirano je povećanje papira sa vodenim žigom A2+ (94.944 araka) i A1 (58.731 araka), ukupne vrijednosti 22.973 KM, a na osnovu povrata neutrošenog materijala nabavljenog za potrebe Lokalnih izbora 2020. godine. Prema prezentovanim informacijama može se konstatovati da je Komisija tokom godine unaprijedila sistem skladišnih evidencija te osigurala da se na adekvatan način evidentira kretanje materijala u skladištu. Također, uvedena je obaveza da se prijem materijala u skladište vrši komisijski, o čemu se sačinjava zapisnik.

Međutim, Komisija nije preduzimala aktivnosti koje bi rezultirale smanjenjem količina papira sa vodenim žigom za štampanje glasačkih listića, koje se kumuliraju kroz godine u skladištu, a za koji zaposleni u Komisiji tvrde da je neupotrebljiv, jer je izgubio na kvalitetu.

PREPORUKA 5

Potrebno je da Komisija preduzme aktivnosti na smanjenju kumuliranih zaliha papira u skladištu, prije svega zbog opće činjenice da kroz godine papir gubi na kvalitetu.

Postupcima revizije utvrđena su sljedeća odstupanja i neusklađenosti u provedenom popisu sredstava:

Komisija za popis materijala u skladištu izvršila je popis materijala u Centralnom skladištu Komisije, količinski i vrijednosno, i utvrdila da vrijednost materijala u skladištu na dan 31.12.2020. godine iznosi 373.856 KM te konstatovala da ne postoji razlika između knjigovodstvenog i stvarnog stanja. Međutim, procesom revizije uočeno je da se stanje po popisu nije slagalo sa podacima u Glavnoj knjizi. Odlukom o

Stanja materijala u pomoćnim skladišnim evidencijama i u Glavnoj knjizi na 31.12.2020. godine nisu usaglašena zbog nepouzdanog i neblagovremenog evidentiranja poslovnih promjena.

usklađivanju knjigovodstvenog i stvarnog stanja na dan 31.12.2020. godine¹⁰, kojom je regulisan način knjiženja i likvidacije utvrđenih viškova, odnosno manjkova, direktnog otpisa i otpisa ispravkom vrijednosti pojedinih stvari, potraživanja i obaveza, način rashodovanja dotrajalih i neupotrebljivih stvari i druga pitanja u vezi popisa sredstava, potraživanja i obaveza definisano da se nabavna vrijednost materijala u skladištu, u iznosu od 373.856 KM, evidentira u Glavnu knjigu na teret konta zalihe skladišnog materijala, a u korist ispravke vrijednosti skladišnog materijala. Postupajući po navedenoj Odluci u Glavnoj knjizi je na 31.12.2020. godine evidentirano povećanje stanja materijala u skladištu u ukupnoj vrijednosti od 62.432 KM. Razlog odstupanja stanja sredstava u Glavnoj knjizi i pomoćnim knjigama je nepouzdanost i neblagovremeno evidentiranje poslovnih promjena (detaljnije u tački 3.1.). Konstatujemo da komisija za popis materijala u skladištu, u momentu popisa, nije evidentirala višak sredstava po popisu u odnosu na stanje iskazano u knjigovodstvenoj evidenciji – Glavnoj knjizi trezora, jer je usaglašavanje stvarnog stanja izvršeno samo sa skladišnom evidencijom.

PREPORUKA 6

Komisija je dužna da u poslovnim knjigama blagovremeno i pouzdano vrši evidentiranje kako stanja sredstava tako i kretanja sredstava te da u izvještajima o popisu konstatuje činjenično stanje.

6. ZAPOŠLJAVANJE I STATUS ANGAŽOVANIH OSOBA

Zakonom o budžetu institucija BiH, Komisiji su odobrena sredstva za 103 lica koja će obavljati poslove u 2020. godini. Od toga, sredstva su odobrena za 71 lice zaposleno na neodređeno vrijeme i za zapošljavanje 32 lica na određeno vrijeme, do sedam mjeseci, a za potrebe provođenja Lokalnih izbora 2020. Dinamikom zapošljavanja predviđen je prijem na određeno vrijeme 31 lica u maju i jednog lica u junu. S obzirom na to da je Zakon o budžetu stupio na snagu početkom avgusta, planirana dinamika zapošljavanja se nije mogla ispoštovati, pa je prijem zaposlenih na određeno vrijeme izvršen u avgustu i trajao je do kraja godine. Tačnije, Komisija je na 1.1.2020. godine zapošljavala 68 lica na neodređeno vrijeme i jedno lice je rješenjem Komisije koristilo odobreno neplaćeno odsustvo od godinu dana, dok je na 31.12.2020. godine u Komisiji bilo zaposleno 97 lica, od čega su 32 lica angažovana na određeno vrijeme.

Analizirajući dinamiku kretanja zaposlenih u Komisiji, može se konstatovati da je u tekućoj godini, stupanjem na snagu odluka o izboru i stupanju na dužnost i prestanku dužnosti članovima Komisije, izvršeno imenovanje pet članova Komisije. Državni službenik koji je koristio pravo na neplaćeno odsustvo do godinu dana, po isteku perioda, se u novembru vratio u Komisiju. Prijema zaposlenih na neodređeno vrijeme u 2020. godini nije bilo. Za dva zaposlena radni odnos u Komisiji je prestao, sticanjem uslova za penzionisanje, odnosno po osnovu podnesenog zahtjeva za sporazumni prestanak radnog odnosa. Putem internog oglasa jedan državni službenik je sa pozicije stručnog saradnika za normativno pravne poslove postavljen na višu poziciju, šef Odsjeka za pravne poslove.

Od ukupnog broja lica angažovanih putem ugovora o radu na određeno vrijeme, dva lica su angažovana kao zamjena za zaposlene na porodijskom odsustvu, dok su ostala lica angažovana za realizaciju programa posebnih namjena – Lokalni izbori 2020.

¹⁰ Broj: 07-01-16-5-228-11/20 od 17.2.2021. godine

Pored angažmana lica na određeno, Zakonom o budžetu značajna sredstva su odobrena (563.200 KM) za angažman vanjskih saradnika putem ugovora o djelu. Izdaci po osnovu ugovora o djelu u 2020. godini su iskazani u neto iznosu od 548.117 KM, od čega je 540.880 KM isplaćeno za angažovanje 515 vanjskih saradnika angažovanih za provođenje aktivnosti vezanih za Lokalne izbore 2020.

Značajan broj lica, 399, angažovan je za rad u Glavnom centru za brojanje. Raspisan je javni poziv za podnošenje prijave za angažovanje 466 lica za rad u Glavnom centru za brojanje, kojim su definisane grupe poslova koji će se obavljati, kao i period obavljanja posla. Međutim, zainteresovanost kandidata za navedeni javni poziv nije bila toliko izražena te je izvršen prijem svih prijavljenih koji su ispunjavali opće i posebne uslove koji su traženi Javnim pozivom. Pravilnikom o načinu i trajanju angažovanja dodatnog osoblja za pripremu i provođenje Lokalnih izbora 2020. godine¹¹ definisano je angažovanje izvršilaca putem ugovora o djelu za obavljanje poslova arhiviranja, prijema, obrade i unosa podataka, administrativno tehničkim poslovima, brojanje glasačkih listića i dr. Komisija je internim aktima definisala način angažovanja, pravo na visinu naknade za obavljene posao te način verifikacije obavljenog posla. Odlukom o visini naknade za lica angažovana u organizacionim jedinicama Glavnog centra za brojanje utvrđena je visina naknade, po času rada, a prema vrsti i složenosti posla. Naknada po satu je bila u rasponu od 3,30 KM do 6 KM. Za rad u Glavnom centru za brojanje putem ugovora o djelu angažovano je i 11 lica stalno zaposlenih u Komisiji i to za obavljanje poslova rukovođenja, kontrole i kordinacije poslova, obavljanja poslova direktora i zamjenike direktora Glavnog centra za brojanje, glavnog kontrolora, zamjenika glavnog kontrolora, kontrolora za obradu, unos i potvrdu rezultata glasanja i kontrolora za transport, rukovanje i skladištenje glasačkih listića i drugog izbornog materijala. Za njihov rad isplaćena je naknada u ukupnom iznosu od 37.758 KM.

Ostala lica su angažovana za obavljanje poslova unosa i obrade podataka, kontrola unosa i obrade podataka, registracija birača izvan BiH, arhiviranje obrađenih prijave izvan BiH, sortiranje zahtjeva izvan BiH, obavljanje pomoćnih poslova u skladištu, administrativno-tehničkih poslova te obavljanje najsloženijih poslova iz pravne oblasti - zakoni, izmjene zakona, žalbe, apelacije.

Komisija je za period 1.1-30.6.2020. godine izvršila ocjenjivanje državnih službenika i izvještaje o ocjenjivanju prosljedila Agenciji za državnu službu BiH. Do momenta obavljanja završne revizije započete aktivnosti na ocjenjivanju zaposlenih za 2020. godinu i ocjenjivanju državnih službenika za drugu polovinu godine nisu okončane. Također, Komisija zaključno sa 31.12.2020. godine nije postupala po odredbama Metodologije za raspoređivanje zaposlenog unutar platnog razreda.

7. JAVNE NABAVKE

Komisija je, za vrijeme odluka o privremenom finansiranju, donijela Privremeni plan javnih nabavki za 2020. godinu. Po usvajanju Zakona o budžetu donesen je Plan javnih nabavki, koji je do kraja godine četiri puta mijenjan i dopunjavan. Za svaki postupak javne nabavke, odlukom predsjednika Komisije, formirana je komisija koja provodi postupke javnih nabavki. Pregled realizacije zaključenih ugovora/okvirnih sporazuma objavljen je na web stranici Komisije.

Uvidom u Izvještaj o ukupnom broju provedenih postupaka i ukupnoj vrijednosti dodijeljenih ugovora po vrsti postupaka i predmetu nabavke može se konstatovati da je Komisija provela

¹¹ Akt Komisije broj: 05-1-02-3-403-2/20 od 6.5.2020. godine

259 postupaka javnih nabavki, od čega je 231 direktan postupak nabavke, 10 otvorenih, 10 konkurentskih i 8 pregovaračkih bez objave obavještenja. Po provedenim postupcima ukupna vrijednost zaključenih ugovora iznosi 2.790.595 KM bez PDV-a. Vrijednosno značajnija sredstva planirana su za nabavku roba i usluga za potrebe provođenja Lokalnih izbora 2020. godine i to za: štampanje i pakovanje glasačkih listića (1.300.000 KM), poštansku dostavu izbornog materijala (900.000 KM), štampanje i pakovanje izbornog materijala (248.000 KM), nabavku ambalažnog materijala (140.000 KM) te nabavku usluga transporta (110.000 KM).

Na osnovu pregledanog uzorka zaključenih ugovora vezanih za nabavku usluga štampanja i pakovanja glasačkih listića (805.529 KM), poštansku dostavu izbornog materijala (1.011.437 KM), štampanje i pakovanje izbornog materijala (166.304 KM), nabavku ambalažnog materijala (133.399 KM), održavanje info-sistema i razvoj novih aplikacija kompjuterske usluge (162.117 KM), nabavku računarske i elektronske opreme (168.673 KM) te nabavku usluga transporta (102.842 KM), uočeni su određeni nedostaci i slabosti u provedenim postupcima javnih nabavki.

Navodimo opća zapažanja i slabosti uočene tokom revizije procesa javnih nabavki:

Prilikom provođenja postupka nabavke usluga tehničke podrške provođenja lokalnih izbora kroz jedinstveni izborni informacioni sistem u elementima obrazovne i profesionalne kvalifikacije za softver inženjere i specijaliste za baze podataka nisu traženi certifikati, a što može predstavljati određeni rizik da ponuđač neće moći efikasno izvršiti predmetne usluge.

Provedenim procesom revizije možemo konstatovati da se i u 2020. godini za veći broj postupaka nabavki ponavljaju isti dobavljači te da je za značajan broj provedenih postupaka nabavki izbor najpovoljnijeg dobavljača vršen na osnovu jedne zaprimljena ponude, jer zainteresovanost ponuđača nije prisutna.

Također, uočeno je da u pojedinim postupcima nabavke vrijednost zaključenih ugovora premašuje procijenjenu vrijednost nabavke (nabavka softverskih i hardverskih usluga, zakup računara, usluge oglašavanje na srpskom jeziku, nabavka uređaja za evidentiranje radnog vremena), kao i da su za nabavku usluga poštanske dostave izbornog materijala, koja je provedena na osnovu pregovaračkog postupka bez objave obavještenja, dva puta ugovarane dodatne usluge. U postupku nabavke usluga transporta izbornog materijala, čija planirana vrijednost je 110.000 KM, a koja se direktno veže za provođenje izbornog procesa, Komisija nije tražila garanciju za ozbiljnost ponude. S obzirom na to da je datum izbora definisan i da se predmetna nabavka direktno veže za ovaj proces poželjno je osigurati sve vidove garancija kako se proces ne bi dovodio u pitanje.

S obzirom na to da se u izbornim godinama u procesu nabavki uočavaju slični nedostaci koji se ponavljaju, u cilju otklanjanja uočenih nedostataka, Komisija je sačinila analizu nabavki. Međutim, uvidom u dostavljenu analizu možemo zaključiti da je analizirala samo nabavku usluga štampanja glasačkih listića, ali ne i druge postupke nabavke koji se vežu za proces izbora.

Kao i prethodnih godina, i ove godine su uočeni određeni rizici u postupcima nabavki koje se

Kasnjenje u provođenju postupaka nabavki može da ima značajan uticaj, direktan ili indirektan, na provođenje izbornog procesa.

provode za potrebe provođenja izbora, neblagovremeno osiguranje finansijskih sredstava, kao i složena epidemiološka situacija izazvana koronavirusom, a koji su značajno uticali na cijeli proces provođenja

javnih nabavki. Cijeneći okolnosti u kojima su provedeni postupci nabavke, ipak smatramo da eventualno kašnjenje u provođenju postupaka nabavki može imati direktan uticaj na provođenje izbornog procesa.

PREPORUKA 7

Potrebno je da Komisija izvrši analizu postojećeg stanja tržišta za provođenje postupaka nabavki roba i usluga za provođenje izbornog procesa te da detektuje potencijalne rizike i preduzme sve neophodne radnje kojima bi se eliminisao direktan rizik na postupke javnih nabavki po izborni proces.

8. OSTALO

8.1 Geoinformacioni sistem (GIS)

Komisija već treću godinu ne uspijeva da osigura preuzimanje elektronskih podataka o biračkim mjestima iz Republike Srpske. Na osnovu zaključenog ugovora o nabavci softvera Geoinformacioni sistem (GIS), Komisija je još 2018. godini izvršila preuzimanje GIS softvera sa licencama nabavne vrijednosti 323.505 KM. Elektronski podaci o biračkim mjestima u Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko distriktu su preuzeti i mogu da se koriste u softveru. S obzirom na to da podaci iz Republike Srpske nisu preuzeti, GIS i dalje nije funkcionalan. Garantni period od dvanaest mjeseci, koji je definisan ugovorom, a koji je podrazumijevao osiguranje stalne podrške i besplatno otklanjanje grešaka u okviru implementiranih funkcionalnosti je istekao, a Komisija softver nije ni počela koristiti.

Geoinformacioni sistem, koji je nabavljen 2017.godine, a implementiran 2018. godine, i dalje nije funkcionalan. Komisija nije osigurala potrebne podatke iz Republike Srpske, koji su neophodni za stavljanje u funkciju ovog sistema.

U 2020. godini Komisija se obratila dopisom Republičkoj upravi za geodetske i imovinsko pravne poslove Republike Srpske, ali drugih značajnijih aktivnosti do danas nije bilo. Prethodnih godina je Republička uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove Republike Srpske obavijestila

Komisiju da ustupanje prostornih podataka za poligone općina i ortofoto Republike Srpske nije moguće ustupiti bez naknade, jer ne postoji zakonska osnova da se Komisija oslobodi obaveze plaćanja naknade za podatke koje izdaje ova institucija. Navedeno ukazuje da je Komisija nabavku navedenog softvera izvršila bez prethodnog analiziranja svih aspekata koji mogu da utiču na nabavku i stavljanje u upotrebu predmetnog softvera.

PREPORUKA 8

Komisija treba da preduzme potrebne aktivnosti po pitanju okončanja uspostave geoinformacionog sistema za čiju nabavku su izdvojena značajna novčana sredstva.

8.2 Sudski sporovi

Prema podacima koje je prezentovala Komisija, u 2020. godini vođeno je pet sudskih sporova, s tim da je u februaru 2021. godine jedan postupak okončan presudom na osnovu odricanja. U dva postupka predmet spora je zahtjev članova Komisije, kojima je odlukom Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH prestala funkcija članova Komisije zbog isteka mandata, za isplatu otpremnine zbog odlaska u penziju. Vrijednost ova dva spora je oko 57.000 KM. Pored toga, u toku je sudski spor u postupku nabavke usluga štampanja i pakovanja glasačkih listića za Lokalne izbore 2020. godine i prijevremene izbore koji je pokrenut pred Sudom BiH, a protiv zaključka Ureda za razmatranje žalbi o odbacivanju žalbe. U februaru 2021. godine Komisija je zaprimila Presudu Suda BiH¹² po ovom predmetu, kojom se tužba uvažava, osporeni zaključak broj: JN2-01-07-L1903-10/20 od 12.08.2020. godine poništava i predmet vraća tuženom (Ured za razmatranje žalbi) na ponovno odlučivanje.

9. KOMENTARI

Komisija je u ostavljenom roku dostavila komentare na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2020. godinu. Komentari koji su dati na uočene tehničke greške, a koji se odnose na broj zaposlenih naveden u tački 3. (Sistem internih kontrola) i predmet usluga koje vrši izabrani dobavljač naveden u tački 3.1. (Funkcionisanje sistema internih kontrola), su prihvaćeni i tekst je u tom dijelu izmijenjen. U ostalim datim komentarima Komisija je prezentovala informacije o planiranim aktivnostima koje će preduzeti u budućem periodu, tako da tekst ovog Izvještaja, izuzimajući pomenute korekcije tehničke prirode, nije mijenjan u odnosu na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2020. godinu.

Vođa tima za finansijsku reviziju

Nataša Pavlović, viši revizor, v.r.

Rukovodilac Odjeljenja za finansijsku reviziju

Nedžad Hajtić, viši revizor, v.r.

Članovi tima za finansijsku reviziju

Slaviša Vuković, viši revizor za IT, v.r.

Ivona Beus, revizor, v.r.

Nevena Kenjić, revizor, v.r.

Lutvija Šrndić, revizor, v.r.

Rukovodilac Odjeljenja za razvoj, metodologiju i kontrolu kvaliteta finansijske revizije

Dragoljub Kovinčić, viši revizor, v.r.

¹² Broj: SI 3 U 036735 20U od 23.02.2021. godine

Prilozi

Tabela I – Pregled rashoda budžeta za 2020. godinu

Tabela II – Bilans stanja na 31.12.2020. godine

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda budžeta za 2020. godinu

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine

Tabela I

Opis	Odobreni budžet	Usklađiva-nja budžeta	Ukupni budžet (2+3)	Izvršenje budžeta	Procenat 5/4*100
1	2	3	4	5	6
1. Tekući izdaci	6,981,000	0	6,981,000	6,498,574	93
Bruto plate i naknade	2,507,000		2,507,000	2,444,698	98
Naknade troškova zaposlenih	371,000		371,000	321,810	87
Putni troškovi	100,000	-73,000	27,000	16,973	63
Izdaci telefonskih i pošt.usluga	850,000	294,000	1,144,000	1,080,212	94
Izdaci za energiju i kom.usluge	77,000	23,000	100,000	85,121	85
Nabavka materijala	1,524,000	-386,000	1,138,000	1,046,443	92
Izdaci za usluge prevoza i goriva	144,000	-10,000	134,000	122,442	91
Unajmljivanje imovine i opreme	171,000	22,000	193,000	182,000	94
Izdaci za tekuće održavanje	29,000	7,000	36,000	30,724	85
Izdaci za osiguranje	6,000		6,000	5,070	84
Ugovorene i druge posebne usluge	1,202,000	123,000	1,325,000	1,163,082	88
2. Kapitalni izdaci	275,000	0	275,000	228,127	83
Nabavka zemljišta			0		
Nabavka građevina			0		
Nabavka opreme	245,000		245,000	201,036	82
Nabavka ostalih stalnih sredstava	16,000		16,000	13,613	85
Rekonstrukcija i investiciono održ.	14,000		14,000	13,478	96
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
			0		
			0		
4. Budžet-neposredna potrošnja (1+2+3)	7,256,000	0	7,256,000	6,726,701	93
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	33,407	33,407	0	0
Jedinstven izborni informacijski sistem BiH		33,407	33,407	0	0
6. Novčane donacije	0	81,363	81,363	64,293	79
Donacija Vijeća Evrope 2020		81,363	81,363	64,293	79
7. Programi posebne namjene	0	0	0	0	
			0		
8. Ukupno (4+5+6+7)	7,256,000	114,769	7,370,769	6,790,994	92

Rukovodstvo je Pregled rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama odobrilo dana 25.02.2021. godine.

Predsjednik
Željko Bakalar

Bilans stanja na 31.12.2020. godine

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine

Opis	31.12.2020.	31.12.2019.	Procenat 2/3*100
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	3,059	5,043	61
Novčana sredstva			
Kratkoročna potraživanja	3,059	5,043	61
Kratkoročni plasmani			
Interni finansijski odnosi			
Zalihe			
Kratkoročna razgraničenja			
2. Stalna sredstva	6,848,582	6,995,213	98
Stalna sredstva	11,028,687	10,808,096	102
Ispravka vrijednosti	4,180,105	3,812,883	110
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	6,848,582	6,995,213	98
Dugoročni plasmani			
Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA (1+2)	6,851,641	7,000,257	98
3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	2,537,019	302,474	839
Kratkoročne tekuće obaveze	2,128,506	96,886	2,197
Kratkoročni krediti i zajmovi			
Obaveze prema zaposlenima	266,435	205,588	130
Interni finansijski odnosi	315		
Kratkoročna razgraničenja	141,764		
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi			
Ostale dugoročne obaveze			
Dugoročna razgraničenja			
5. Izvori sredstava	6,848,582	6,995,213	98
Izvori sredstava	6,848,582	6,995,213	98
Ostali izvori sredstava			
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda			
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	9,385,600	7,297,688	129

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stav 4., napomenuto je da bilans stanja budžetskih korisnika **neće biti uravnotežen** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilans stanja koji radi Ministarstvo finansija i trezora na nivou Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen.

Rukovodstvo je Bilans stanja odobrilo dana 25.02.2021. godine

Predsjednik:
Željko Bakalar

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba da dobije odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja saglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvještavanja, te da je odobrilo finansijske izvještaje.

Rukovodstvo **Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Komisija) dužno je da osigura da finansijski izvještaji za 2020. godinu budu izrađeni u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva finansija i trezora BiH, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015. godine). Rukovodstvo je također obavezno da postupa u skladu sa Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2020. godinu (Službeni glasnik BiH broj 46/20) i pratećim uputstvima, objašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijski izvještaji daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Komisije.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvještaja odgovornosti rukovodstva obuhvataju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sistem internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijski izvještaji sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja budžeta, kao i podatke o sistemu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa tako i za preduzimanje odgovarajućih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, _____

Predsjednik

Željko Bakalar